

FACTORII PSIHOLOGICI CARE INFLUENȚEAZĂ REUȘITA STUDENTILOR

Ala Șișianu

Universitatea Tehnică a Moldovei

E-mail: ala_at@mail.ru

Abstract: *Nowadays to develop and educate an intelligent, hard-working and responsible studious generation we must not only give to our students a solid and profound base of knowledge trying to form good specialists, but also to consider their personality traits, character, temperament, skills and to organize all these into a great individuality. A satisfactory success is driven by certain psychological factors, which necessarily must be taken into account while working with students.*

Cuvinte-cheie: *factori psihologici, reușită, particularități individuale, motivație....*

I. Întroducere

Trăim în secolul tehnologiilor avansate și dorim cu mare râvnă a fi acceptați de o lume ca țară europeană, dezvoltată cultural și economic. Dar trebuie să conștientizăm, că pentru a corespunde parametrilor unei țări dezvoltate, e necesar de a pregăti terenul – și anume, a întări baza educativ-științifică a viitoarei generații. Avem nevoie de tineri specialiști bine pregătiți, care să facă față tuturor cerințelor puse în fața noastră de progresul tehnologic, de cultura și știința statelor-„avangardă”, care le-am ales drept exemplu de urmat. Pentru a pregăti această puternică pleadă de tineri, e necesar de a cerceta condițiile și factorii care influențează asupra unei învățări efective și de succes, care în final va și aduce acei elevi, studenți de nivel european.

II. Partea de bază

Asupra reușitei studenților influențează un șir de factori, care includ: situația materială, starea sănătății, vârsta, starea civilă/familială, nivelul de pregătire preuniversitară, posesia unor deprinderi de autoorganizare, planificarea și controlul activităților (mai cu seamă cele ce țin de procesul de studiu), motivul de selectare a anumitei școli superioare, conștientizarea adecvată al specificului învățămîntului superior, forma de studii (de zi, seral, frecvență redusă, la distanță), disponibilitatea taxei de studiu și valoarea acesteea, organizarea procesului de învățămînt în școala superioară, baza materială a instituției, nivelul de calificare a cadrelor didactice și a corpului auxiliar, nivelul de prestigiu a instituției, și în final, particularitățile individual-psihologice ale studentului. De ce unii studenți lucrează mult și cu alai pentru obținerea de cunoștințe și aptitudini profesionale, iar dificultățile întâlnite doar le adaugă energie, putere și dorință de a-și atinge scopul propus, în timp ce alții fac totul ca de sub bită, și apariția unor obstacole puțin importante, radical le scade din potențial pînă chiar la distrugere totală a activității de studiu? Astfel de particularități pot fi observate chiar și în condiții similare de studii (situație social-economică, organizare și susținerea metodologică a procesului de învățămînt, calificarea corpului didactic și profesoral, etc.). În lămurirea acestui fenomen psihologiei și pedagogii cel mai des apelează la astfel de particularități individual-psihologice ale studentului ca: **nivelul intelectual** (capacitatea de a dobândi și acumula cunoștințe, **aptitudini** și de a le aplica cu succes în rezolvarea anumitor problemele), **creativitatea** (capacitatea de a produce cunoștințe noi de sinestătător), **motivația de învățare**, care oferă o puternică experiență pozitivă în realizarea obiectivelor educaționale, autoestimarea sporită, ceea ce ar duce la formarea unui nivel ridicat de aspirație, etc. Dar nici una din aceste calități, fie separate, fie îmbinate, nu sunt în deajuns pentru a garanta formarea la student a unei deprinderi de muncă sistematică și asiduă în acumularea de cunoștințe și deprinderi profesionale în condițiile existenței unor eșecuri frecvente sau durabile, care sunt inevitabile în orice activitate complexă. Orice pedagog poate aduce exemple din propria practică pedagogică, cînd un student foarte capabil și creativ, cu o autoestimare

sporită (iar uneori și exagerat de sporită), cu o motivație inițială academică puternică, era “distrus” confruntându-se cu dificultăți serioase într-un fel sau altul a activității de studiu și înceta să avanseze, pe când vre-un coleg de-al său, cu mult mai slab și mai puțin talentat, depășea cu succes aceste greutăți și în cele din urmă ajungea la rezultate plauzibile.

Pornind de la titlul lucrării prezentate, și anume **“Factorii psihologici care influențează reușita studenților”**, țin să reamintesc că un viitor frumos al societății noastre nu poate fi conceput fără de pregătirea unui schimb demn de profesioniști, care ar duce Republica Moldova în direcția mult râvnită de noi toți, și anume de transformare a țării într-o republică europeană prosperă, integrată perfect în Comunitatea Europeană. Tinerii de azi, absolvenții de licee și studenții, prezintă un potențial bogat în această direcție. Trebuie doar orientați corect, ținând cont de factorii psihologici individuali ai lor. Fiecare tinar este deosebit și special, fiecare dispune de un anumit temperament și caracter, fiecare își are propriile necesități și trebuințe, care sunt întrunite de motivația de învățare a fiecăruia în parte, fiecare își are înclinațiile și aptitudinile sale, care și-l deosebesc în final de semenii săi. Cei ce lucrează cu viitoarea generație, trebuie să fie foarte atenți și să dirigeze corect cu acel produs pregătit de familie și liceu, pentru a dezvolta în continuare ceea ce e mai de valoare în acești tineri, ceea ce în final se va răsfrînge benefic asupra noastră, asupra țării. Nu sunt doar cuvinte frumoase. Noi, pedagoșii, psihologii, suntem responsabili de viitoarea generație care o creăm. Anume noi trebuie să nu scăpăm din vedere acele particularități individuale care trebuie apreciate, susținute, încurajate și dezvoltate.

Procesul de formare - pregătire universitară în condițiile moderne dinamice de transformare socio-economică este determinat de obiectivul stabilit de conștientizarea dezvoltării profesional- competente a personalității. Prin urmare, devine relevantă definirea mecanismelor de formare a personalității, capabilă de a analiza situația actuală, a participa activ la activitățile socio-culturale, independente și responsabile, într-un mediu aflat în continuă schimbare. Un astfel de mecanism este recunoscută abordarea competentă în evaluarea rezultatele studenților în procesul educațional.

Cercetatorii examinând diferitele aspecte ale abordării competențiale, au convenit că această abordare presupune o reorientare progresivă a paradigmei educaționale dominante, la o transmisie predominantă de cunoștințe, aptitudini la crearea unui mediu de abilități de învățare complexe, ceea ce înseamnă potențialul de învățare de succes, și activitatea în cele din urmă cu succes pe plan profesional. În consecință, înțelegerea scopului instruirii profesionale implică stabilirea rezultatelor sale nu din punctul de vedere al cunoștințelor și aptitudinilor profesionale, dar în termeni de aptitudini și competențe care formează noua paradigma a rezultatelor educaționale.

Competența - este o caracteristică integrală, caracteristică a individului, care-și realizează potențialul său în procesul de instruire și educație profesională. În afară de cunoștințe viitorului specialist îi sunt necesare, de asemenea, motivația să muncească și capacitatea de a-și realiza potențialul creativ și operațional-tehologic, pentru a-l transforma într-o activitate de succes. Cu formarea competențelor de bază sunt legate, de asemenea, acele calități personale care asigură autodeterminarea vitală a studentului, capacitatea de autorealizare, determină competitivitatea viitorului specialist-expert, dă unele garanții a succesului acestuia nu numai în formarea profesională, pentru viitoarea cariera, dar în general pentru viață. Acestea includ: capacitatea de a lua decizii, responsabilitatea pentru deciziile luate, activismul, angajamentul, capacitatea de a depăși barierele interne și externe pentru realizarea scopurilor înaintate, aptitudinile de auto-analiză a situației, sentimentul de responsabilitate și disciplină personală, etc, adică la studentul modern trebuie formate trasaturile de personalitate care îi vor permite să aibă succes. Astfel, în teoria și practica învățământului profesional modern se pune întrebarea cu privire la dezvoltarea a celor mai importante caracteristici personale, care constituie competențele de bază ale studenților și asigură succesul de auto-determinare și auto-actualizare a viitorului specialist în lumea modernă. În acest sens, este nevoie de un studiu semnificativ a condițiilor subiective pentru activitățile de succes a instruirii studenților, cu scopul organizării unui sistem de condiții cu o bază de învățământ socio-psihologică, organizatorică și metodologică în universitate pentru formarea unui profesionist competent. Încercările de a studia problema dezvoltării personale a studenților au fost întreprinse de către mulți cercetători, cum ar fi B.G. Ananiev, A.I. Dmitriev, V.T. Lisowski, A.A. Eromasova, B.V. Kaigorodov, I.A. Monakhov, N.I. Protasov, S.A. Podosinnikov și alții. Cercetările lor remarcă faptul că activitățile de instruire joacă rolul de stimul în dezvoltarea personalității și drept condiție de formare a caracteristicilor sale și calităților, care sunt cele mai adecvate pentru atare comportamente specifice și activități. La prognozarea succesul în învățământul superior, mulți cercetători au ajuns la concluzia existenței unui șir de factori care contribuie la succesul în activitatea de instruire. Acestea includ nivelul de inteligență, creativitatea, capacitatea de învățare, factorul motivațional. Dar este evident că capacitatea subiectului nu e determinată

de un singur, chiar foarte important criteriu, ci de un sistem de criterii, care au proprietăți de interferență, compensare reciprocă.

III. Concluzii

Problema învățării de succes este complexă și, în special, la nivelul învățământului universitar este foarte puțin dezvoltată. Doar în ultimii ani, psihologii, pedagogii, sociologii au abordat acest aspect important. Cu toate acestea, pentru organizarea cu succes a activității de învățământ sunt necesare rezultate concrete de studiu a categoriei de studenți, cu care profesorul interacționează direct. Factorii psihologici ce influențează reușita studenților trebuie neapărat luați în considerație de cei ce lucrează cu această categorie de persoane și pregătesc în final viitorul țării.

Sper, ca particularitățile psihologice și cele psihofiziologice individuale ale studenților, care au fost descrise în lucrarea dată, cât și influența lor asupra reușitei vor permite cadrelor didactice să înțeleagă mai bine studenții, să găsească limbă comună cu aceștia în abordarea și soluționarea problemelor majore ce vin din ambele părți, întru sporirea eficienței procesului instructiv-educativ. Aceste cunoștințe sunt la fel de importante pentru organizarea și planificarea activității psihologice în școala superioară, necesitatea în crearea căreia nu mai poate fi pusă în discuție și care trebuie să existe în orice instituție de învățământ superior. Factorii psihologici sunt cei decisivi pentru reușita excelentă a studenților. Sarcina psihologului constă în ale arăta studenților și cadrelor didactice în ce direcție și în ce mod trebuie de lucrat pentru a educa și a instrui un schimb puternic și destoinic pentru ziua de mine.

IV. Referințe

1. Șișianu A., *Lucrare de calificare* cu titlul “*Factorii psihologici care influențează reușita studenților*” la Institutul de Formare Continuă, Facultatea Discipline Socio-Economice, Catedra Psihologie, Chișinău 2010
2. Ceobanu Ciprian (2006). *Psihologia educației. universitatea”A.I.Cuza”*, Iași
3. Davitz, J. R. , Ball, S., (1978). *Psihologia procesului educațional*, E.D.P., București.
4. Gagne, R., (1975). *Condițiile învățării*, E.D.P., București.
5. Neacșu I., (1990). *Instruire și învățare*, Ed. Științifică, București.
6. Психологические и психофизиологические особенности студентов/ Под ред. Н.М. Пейсахова. Казань, 1977.
7. Смирнов С. Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности. М., 2001.